

ทำเนียบครุภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลต๋ายะ

ด้านเกษตรกรรม

สวนเกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์

นางธิดา สุขสม
361 หมู่7 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
เกิด 1 ตุลาคม 2504
ปัจจุบันอายุ 59 ปี

แรงจูงใจที่ทำให้ครอบครัวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรแบบผสมผสานตั้งแต่สมัยเด็กๆได้เห็นพ่อและแม่ประกอบอาชีพทางการเกษตร มีการปลูกพืชผักสวนครัวรอบๆที่พักอาศัยและบริเวณแปลงพื้นที่ทำกิน เป็นการผลิตเพื่อยังชีพสามารถเลี้ยงลูกๆได้เป็นอย่างดี

การผลิตน้ำส้มควันไม้

ที่ทำน้ำหมัก

แปลงเกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์
พริก,มะเขือ,ถั่วฝักยาว ฯลฯ

เลี้ยงไก่ประดู่หางดำ 1 เล้า จำนวน 20 ตัว

เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ 1 เล้า จำนวน 20 ตัว

บ่อเลี้ยงปลา 3 บ่อ

- 1.ปลาตะเพียน 1 บ่อ ขนาด3x5เมตร
- 2.ปลาหมอ 1 บ่อ ขนาด2x4เมตร
- 3.ปลาดุก 1 บ่อ ขนาด2x4เมตร

เลี้ยงกบ 1 บ่อ จำนวน 10 ตัว
ตัวผู้ 5 ตัว
ตัวเมีย 5 ตัว

สวนเกษตรอินทรีย์

ต้นสาระแหน่

ปลูกในพื้นที่ 2 ไร่

ส่งออกให้ห้างแมคโครอาทิตย์ละ 60 ก.ก.

ขายกิโลกรัมละ 60 บาท

ต้นชะอม

ปลูกในพื้นที่ 1 งาน

ปลูกไว้กินเอง

ต้นผักไผ่

ปลูกในพื้นที่ 1/2

งานกำลังทดลองปลูกและปลูกไว้กินเอง

ต้นมะนาว

ปลูกในพื้นที่ 3 ไร่ จำนวน 800 ต้น

ต้นกุยช่าย

ปลูกในพื้นที่ 2 ไร่

ส่งออกให้ห้างแมคโครอาทิตย์ละ 60ก.ก.

ขายกิโลกรัมละ 120 บาท

ต้นแก้วมังกร

ปลูกในพื้นที่ 1 ไร่

ขายกิโลกรัมละ 25 บาท

ต้นองุ่น

ปลูกในพื้นที่ 1/2 งาน

ขายกิโลกรัมละ 30 บาท

ต้นส้มโอทับทิมสยาม

ปลูกจำนวน 30 ต้น

ปลูกไว้กินเอง

นายสมชาย จันทรวันเพ็ญ

หมู่ 15 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง

สวนเกษตรปุ๋ยน้ำชีวภาพ

นายดำรง ทหารกรณ์
หมู่ 9 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

ครอบครัวมีอาชีพทางการเกษตร มีการปลูกพืชผักสวนครัว ไว้ในครัวเรือน ใช้น้ำปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดการใช้สารเคมีในภาพเกษตรกร ลดต้นทุนการผลิตและยังปลอดภัยต่อร่างกายและสิ่งแวดล้อม โดยการใช้เศษพืชผักที่เหลือจากการรับประทานต้องถูกทิ้งโดยเปล่าประโยชน์ ครอบครัวจึงนำเศษพืชผักเหล่านั้นมาทำประโยชน์โดยการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะซากพืชซากสัตว์นั้นถือว่าเป็นวัตถุดิบชั้นดีในการทำปุ๋ยชนิดต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากกระบวนการหมักด้วยจุลินทรีย์เพื่อให้ย่อยสลายจนได้สารอาหารที่เหมาะสมกับพืชชนิดต่าง ๆ

เกษตรพอเพียง นายเฉลิม กองไชย

นายเฉลิม กองไชย
211 หมู่8 ห้วยไจ้
ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่

ครอบครัวได้ทำเกษตรเชิงเดี่ยวทำให้เกิดหนี้สินเพิ่มขึ้น ได้รับการอบรมและเรียนรู้ศึกษาดูงาน จึงได้ปรับเปลี่ยนทำเกษตรพอเพียงผสมผสานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตามรอยพ่อ ปลูกพืช/ผักหมุนเวียน และเลี้ยงไก่ หมู ปลา กบฯ ทำน้ำหมัก/ปุ๋ยหมัก เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายซื้อปุ๋ยเคมี ในการทำเกษตร

ด้านการแพทย์แผนไทย

ยาสมุนไพรพื้นเมือง
ภูมิปัญญาชาวบ้าน

นาง บัว กันยานัน

ที่อยู่ 94

ตำบล สบเตี้ยะ

อำเภอ จอมทอง จังหวัด เชียงใหม่

เกิดวันที่ 17 มกราคม 2495

ปัจจุบันอายุ 65 ปี

ได้รับความรู้สมุนไพรพื้นเมืองได้รับการถ่ายทอด
ความรู้มาจากบิดาของนางบัวเอง ซึ่งในปัจจุบัน
สมุนไพรหายากขึ้น ประกอบกับนางบัวมีอายุมากขึ้น
ทำให้การเข้าป่าไปหาสมุนไพรนั้นยากขึ้น

หมู่ 14

ยาฝาบ

ส่วนผสม

- ฝีเสี้ยนน้อย

- ตะไคร้จิ้มจี๊

- ปู่เลย

- หวานหอม

- เมล็ดผักกาด

วิธีใช้

กินผสมกับน้ำ ประมาณ 1 ช้อนชาใช้ทาบริเวณที่เจ็บ
ท้อง (กรณีเด็ก นำยาห่อผ้าแล้วนำไปซุบ)

สรรพคุณ

- แก้ปวดท้อง

- แก้เด็กร้องไห้ตอนกลางคืน

ยาเกี้ยว

ส่วนผสม

- ใบไม้ข่อย

- ใบมะขาม

- ใบไม้จาง

- หน่อฮ่องเกี้ยว

- เปลือกไข่

- แก่นงาดำ

วิธีใช้

นำยาไปผสมกับน้ำที่ใช้ในการนึ่งข้าวเหนียวแล้วนำไป
ทาบริเวณที่เหน็บชา

สรรพคุณ

- แก้เหน็บชา

ยาสมุนไพรพื้นเมือง
ภูมิปัญญาชาวบ้าน

นายคำมูล มูลคำตัน

ชื่อแหล่ง

เรียนรู้

หมอเป่า หมอสมุนไพรพื้นเมือง

ที่อยู่ 89 หมู่ 10 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
เบอร์โทรศัพท์ 080-9320160

เกิดเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2490

ปัจจุบันอายุ 72 ปี

จบการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษาปีที่ 4

จุดเริ่มต้นการทำแหล่งเรียนรู้

บวชนเณรที่วัดได้ 8 พรรษาได้รับความรู้จาก
เจ้าอาวาส ป้ออาจารย์ และคนเฒ่าคนแก่ จึงนำ
ความรู้ที่ได้เรียนและศึกษามาช่วยชาวบ้านที่
เดือดร้อนจนมาถึงทุกวันนี้

ยาสลายหนิ้ว

ส่วนผสม

-รากไม้ตาอ้อยดำ	-รากผักขมหนาม
-รากไม้มะพร้าวไฟ	-รากมะละกอสาย
-รากต้นตาล	-รากไม้ฮวกดำ
-รากไม้จอมพองแดง	-ใบสัปปะรด
-หย้าถอดปล้อง	-ไม้ฝาง
-มะเดื่อยหิน	

วิธีใช้/วิธีทำ

นำส่วนผสมทั้งหมดมามัดรวมกันแล้วต้ม 10-15 นาที
รับประทานตอนน้ำอุ่น

สรรพคุณ - ใช้สลายหนิ้ว

ยาเกี้ยว

ส่วนผสม

- เปลือกขนมนาง	- รากหญ้าเล็บแมว
- ใบและรากต้นกำลั่งช้างสาร	- ไม้ฝาง

วิธีใช้/วิธีทำ

นำส่วนผสมทั้งหมดมามัดรวมกันแล้วต้ม 10-15 นาที
รับประทานตอนน้ำอุ่น

สรรพคุณ - แก้ปวดหลัง ปวดเอว

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระบวยกะลามะพร้าว(น้ำบาย)

นายตา วงศ์เรื่อน

59 หมู่7

ตำบลสบเตี๊ยะ

จบการศึกษา ประถมการศึกษาที่4

เกิดแนวคตินำสิ่งของที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์เป็น
วัตถุดิบที่หาง่ายในท้องถิ่นเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้เป็นการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี
และเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานของผู้ที่สนใจ

วิธีทำ

- ๑)เลือกกะลามะพร้าวขนาดพอดีไม้เล็กไม่ใหญ่เกินไปให้ใช้ กะลามะพร้าวที่จัด เมื่อขัด
ผิวจะเป็นมันเงาสวยงาม
- ๒)ผ่ากะลามะพร้าวโดยให้ค้อนไปด้านบนเพื่อจะสามารถตักน้ำได้มาก
- ๓)ขัดผิวกะลามะพร้าวให้เกลี้ยงเป็นเงาสวยงาม
- ๔)ทำด้ามจับโดยใช้ไม้เนื้อแข็งยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร อาจจะขัดหรือเกลาให้
เรียบหรือแกะเป็นลวดลายซึ่งเป็นไปตามความถนัดและความชอบของแต่ละบุคคล
- ๕) เจาะรูเล็กๆ ด้านบน (บริเวณปากกระบวย)สำหรับใส่ด้าม

เสวียนไม้ไผ่ก่าจัดขยะ

นายอ้าย ยานะโส 62 หมู่ 3 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

ขั้นตอนการทำเสวียนกำจัดขยะ

ความเป็นมาของเสวียน

เริ่มต้นจากความต้องการจัดการขยะประเภทใบไม้และวัสดุทางการเกษตรของชาวบ้าน จึงเกิดแนวความคิดการทำเสวียนไม้ไผ่ในที่สาธารณะ เพื่อต้องการให้ชาวบ้านนำใบไม้มาทิ้งไว้ในเสวียนแทนการเผา เมื่อสะสมได้ในปริมาณที่มากพอจึงนำไปไว้ในเสวียนไปทำปุ๋ยหมักเป็นการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ได้อีกวิธีหนึ่ง

วัสดุอุปกรณ์ในการทำเสวียนไม้ไผ่

1. ไม้ไผ่	2. มีด
2. เลื่อย	4. ค้อน

1. ตัดไม้ไผ่รวก หรือไม้ไผ่ซาง ความยาวประมาณ 1 เมตร เพื่อใช้เป็นเสาหลักปักลงดิน ตัดปลายส่วนที่จะปักลงดินให้แหลม เพื่อง่ายต่อการตอกลงดิน

2. ตอกเสาหลักลงดินให้เหลือส่วนที่พ้นดินประมาณ 60 ซม. ระยะห่างระหว่างหลักประมาณ 30 ซม. ปักให้รอบต้นไม้

3. ผ่าไม้ไผ่ให้เป็นเส้นยาว แล้วนำมาสานขัดไปมารอบเสาหลักที่ปักไว้รอบโคนต้นไม้

4. เสวียนกำจัดขยะ รอบโคนต้นไม้

การทำบรรจุภัณฑ์ธรรมชาติจากใบทองกวาว

ขั้นตอนการทำ

ชื่อ-สกุล นางสาวคำ เพชรรัักษ์
ที่อยู่ 462 หมู่ 7 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
เบอร์โทรศัพท์ 089-9196945
เกิดเมื่อวันที่ 19 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2514

ความเป็นมาของการทำบรรจุภัณฑ์ธรรมชาติจากใบทองกวาว

ด้วยลักษณะทางกายภาพของใบทองกวาวหรือใบกว่าวของทางภาคเหนือ นั้น มีใบค่อนข้างใหญ่ รูปทรงกลม มีความหนา ไม่ฉีกขาดง่าย จึงเหมาะแก่การนำไปประยุกต์เป็นถ้วยบรรจุภัณฑ์จากธรรมชาติ ที่สามารถใส่อาหารได้ทั้งของคาว และของหวาน รวมไปถึงเมนูของร้อนของทอด ไม่รั่วซึมง่าย ย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้จึงมีความใบทองกวาวมาประยุกต์ใช้เป็นถ้วยบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่อาหาร

วัสดุอุปกรณ์

1. ใบทองกวาว
2. กรรไกร
3. ไม้กลัด

1. ใช้กรรไกรตัดใบทองกวาวให้เป็นรูปร่างกลม โดยตัดบริเวณส่วนบนและส่วนล่างของใบให้สวยงาม

2. นำใบทองกวาวจำนวน 2 ใบมาซ้อนกัน โดยให้ เส้นกลางใบทับขนานกัน หายด้านหน้าใบขึ้น (ด้านมัน)

3. เริ่มจับจีบบริเวณส่วนเส้นกลางใบก่อน แล้วนำไม้กลัดมากลัดเพื่อยึดมุมไว้จากนั้น จับจีบด้านตรงข้ามกับด้านที่ 1 ทำแบบเดียวกันนี้ให้ครบทั้ง 4 ด้าน

4. เมื่อจับจีบครบทั้ง 4 ด้าน ก็จะได้ถ้วยใบทองกวาวบรรจุภัณฑ์จากธรรมชาติที่สวยงามและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

กรวยใบตอง(ต๋องกล้วย)

ยายฟอง มณีใจ
หมู่ 20 บ้านเด่นตะวันใต้
ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่

กรวยใบตอง(ต๋องกล้วยภาษาเหนือ) เป็นวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น เกี่ยวกับความเชื่อทางประเพณี ที่ทำขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ใช้ในงานพิธีทางศาสนา ทั้งในงานมงคลและอวมงคล โดยจะมีขนาดรูปทรงและรายละเอียดแตกต่างกันไป รวมถึงความเชื่อ พิธีกรรมตลอดจนความนิยมในแต่ละท้องถิ่นด้วย โดยยายฟอง มณีใจ ได้รับ สืบทอด การประดิษฐ์กรวย กระทงใบตองจากบรรพบุรุษถึงจนปัจจุบัน

นางดารณี กันชุม

ที่อยู่ 78 หมู่ 11

บ้านห้วยม่วง ตำบลสบเตี๊ยะ

อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

มีเพื่อนได้เข้าอบรมโครงการมูลนิธิชัยพัฒนาเรื่องการทำน้ำยาเอนกประสงค์และเพื่อนได้นำมาบอกวิธีการทำให้จึงเกิดความสนใจเพราะวัสดุในการทำนั้นหาได้ในพื้นที่เลยลองทำขึ้นมาใช้ในครัวเรือนและแจกให้เพื่อนบ้านลองนำไปใช้ในครัวเรือนและได้รับคำติชมจึงนำมาปรับปรุงประยุกต์พัฒนาให้เกิดจุดดึงดูดแก่ลูกค้าและพัฒนาสินค้าให้ดีขึ้น

N 70	1	กก.
LAB-50%	1	กก.
ผงขี้	500	กรัม
น้ำหอมกลิ่นมะนาว	25	กรัม
ผงฟองชนิดเส้น	200	กรัม
สี	1	ซอง
กรดมะนาว	100	กรัม
สารกันบูด	1	ขวด
น้ำมะนาวดองอย่างน้อย	15	วัน
น้ำด่าง (น้ำขี้เถ้าดอง)อย่างน้อย	15	วัน
ขวดพลาสติกบรรจุภัณฑ์		

1.นำผงฟอง+สี ละลายน้ำกับน้ำด่างเล็กน้อยแล้วตั้งเตรียมไว้ นำ N 70 + LAB-50% + น้ำหอมกลิ่นมะนาว ผสมรวมกันคนไปในทิศทางเดียวกันตลอดประมาณ 5 – 10 นาที

2.ค่อยๆเติมน้ำด่างลงไปทีละน้อย เติมไปกวนไปเรื่อยๆ จนครบ 13 ลิตร กวนให้ละลายจนเป็นเนื้อเดียวกัน

3.นำผงฟอง+สี ละลายน้ำกับน้ำด่างเล็กน้อยแล้วตั้งเตรียมไว้ นำ N70 + LAB-50% + น้ำหอมกลิ่นมะนาว ผสมรวมกันคนไปในทิศทางเดียวกันตลอดประมาณ 5 – 10 นาที

4.เติมกรดมะนาว และสารกันบูดลงไป กวนให้เข้ากัน
5.พักไว้จนฟองยุบโดยปิดฝาไม่สนิท ทิ้งไว้ประมาณ 1 คืน
6.แล้วตักใส่ขวดบรรจุภัณฑ์ที่เตรียมไว้

ศิลปกรรม

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

นายโสตา วิริยะพันธ์ ที่อยู่ 321 หมู่ 7

จุดเริ่มต้นการทำแหล่งเรียนรู้

พัฒนาชุมชนอำเภอได้จัดโครงการให้ความรู้แก่หมู่บ้าน และพัฒนาชุมชนอำเภอได้นำเอาผู้ที่มีความรู้มาสอนและถ่ายทอดวิธีการทำกระถางจากยางรถยนต์ จึงได้สนใจที่จะเข้าร่วมโครงการกับพัฒนาชุมชนอำเภอ และคิดว่าใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเมื่อทำขึ้นมาอาจจะขายได้ และอบรมเสร็จก็ได้นำความรู้มาทำที่บ้าน เมื่อได้ทำเสร็จก็มีผู้ที่สนใจมาดูเราทำ มาสั่งสินค้ากับเราก็กเกิดแรงบันดาลใจมีกำลังใจที่จะทำต่อไปและได้ไปหาความรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์ ความรู้ด้านนี้และนำกลับมาต่อยอดดัดแปลงสินค้าของเราให้ดีขึ้นๆไปอีก

อุปกรณ์

วัสดุอุปกรณ์ มีด คัทเตอร์ ไม้บรรทัด ดินสอ ค้อน ตอก ตะปู (ขนาดตะปูขึ้นอยู่กับขนาดยาง) สีนํ้ามัน น้ำมันสน

เครื่องกลับด้านยางรถยนต์

ขั้นตอนวิธีทำ

1. ใช้ดินสอและไม้บรรทัดทำการขีดเส้นลวดลายรอบยางรถยนต์

2. ใช้คัทเตอร์ปลายแหลมจุ่มน้ำกรีดยางตามรอยที่ขีดเส้นไว้จนสุดรอบยาง

3. นำยางไปพลิกกลับด้านกับอุปกรณ์

4. ทำความสะอาดยางรถยนต์ก่อนจะลงสี

5. นำสีผสมกับน้ำมันสนแล้วไปทายางรถยนต์ตามที่เรากำลังต้องการออกแบบ

ประติมากรรม ปูนปั้น พ่อหลวงบุญตัน กาละวิน

นายบุญตัน กาละวิน
78/1 หมู่ 14 บ้านแม่เตี้ยะใต้
ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่
โทร 085 7230881

ภูมิปัญญาด้านการปั้นเกี่ยวกับเรื่องราวพุทธประวัติ และ
สัตว์ในเทพนิยาย พ่อหลวงบุญตัน กาละวิน เล่าว่าตัวเองไม่ได้
ร่ำเรียนเรื่องการปั้นมาจากที่ใด แต่ได้อาศัยครูพักลักจำ
เนื่องจากเคยบวชเรียนมาก่อนและมักจะคลุกคลีอยู่กับสลา
ช่างปั้น เป็นงานที่ทำแล้วมีความสุข ปัจจุบันได้ถ่ายทอดภูมิ
ปัญญาให้แก่ชาวบ้านที่สนใจ และสมัครช่วยงานพ่อหลวงบุญตัน

ตุ๊กกระดาษ

นายทวี พรหมชัย
หมู่20 บ้านเด่นตะวันตก
ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่

ตุ๊กเป็นสิ่งที่อยู่ร่วมในประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อ ที่ทำขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ใช้ในงานพิธีทางศาสนา ทั้งในงานมงคลและอวมงคล โดยจะมีขนาดรูปทรงและรายละเอียดแตกต่างกันไป รวมถึงความเชื่อ พิธีกรรมตลอดจนความนิยมในแต่ละท้องถิ่นด้วย โดยได้รับ สืบทอด การทำตุ๊กต่างๆมาตั้งแต่บรรพบุรุษถึงจนปัจจุบัน

ภาษาและวรรณกรรม

คำว้า...คำสาयाไ่ยง

ยุงลายมีนั้ก	ฝนตกน้ำซัง	เฮาควรระวัง	ป้องกันเนื้อเจ้า
ตำฮาโบราณ	คนแก่คนเฒ่า	ป้อแม่ของเฮา	เป็นบอกไว้
เอาเปลือกกล้วย่าง	ตีเป้นหน่วยไม้	ปะชูดปะโอได้	ก่ดี
เอามาตากแห้ง	ใจ้สุ่มไฟไ่ยงหนี	ยุงป่ามาควี	ลักขบเฮาได้
เป้นยาปิ่นเมือง	คนเฒ่าบอกไว้	ข้าจ้งได้	มาลองกอย
เอาจะไคหอม	มาชอยเป้นฝอย	ใบสะเรียมดอย	ชอยรวมกันหัน
มันแห้งแล้วกา	วางในกะละมังเก่านั้	เปลือกปะป่าแถมอัน	ใส่หม้อก้าปอ
เอาเกียะมารุม	สุ่มไฟเตอะหนอ	ยุงปริร่อ	หนีไปหมดเกลี้ยง
สุ่มวันละหน	ถ้ามันหมดเสี่ยง	ก้อยใจเปียนๆ	แป้งแถมเตอะ
สมุนไพรรปิ่นเมือง	มีอยู่ปะเลอะ	เฮาหมั่นแป้งได้	ก่ตังดี
โรคไข้เลือดออก	หื้อมันหายหนี	ขออย่าได้มี	ติดต่อเฮาได้
ขอวิงวอน	ปิ่น้องเหนือใต้	ขอหื้อจ้วยกัน	ระมัดระวัง
หม้อเก่ากะละมัง	น้ำมันจ้งซัง	ถ้ามันหลุป	เก็บแลกไขได้
อย่าปล่อยตากฝน	ยุงมาไขไว้	มันจะนำไข	มาสู่เฮา
ชี้ไขว่ขยะ	บ่าฝังก่เผา	จะจ้วยบรรเทา	ปราบยุงหมดเสี่ยง
เป้นไขขึ้นมา	หน้าหมองหม่นเมียง	ขอหื้อชะใจ	ฝั้ไปโงงยา
ไข้นักไข้น้อย	อย่าได้ลาสา	ไปถึงโงงยา	คุณหมอจ้วยได้
ขอหื้อป้า	อาวอาท่านไ้	อย่ามีโรคภัย	มาไถล้าวี
มีอายุได้	ร้อยชากว่าปี	อยู่สบายดี	กู้คนเนื้อเจ้า
ลวดขอลา	ตังหนุ่มตังเฒ่า	เต้านี้	ก่อนเหล่านายเฮย

ขอขอบคุณ.....ยายประกายคำ สมใจอ้าย

บ้านหนองอาบช้าง

โทร...084-8037564

คำว้าเศรษฐกิจพอเพียง

ทางเทศบาลเป๋นได้เล็งเห็น

เป๋นห่วงเป๋นโย

แลกเปลี่ยน

ขอป็น้องวงศ์โยญาติมิตรหื้อความสนใจ

อันว่าความฮู้นำมาเสนอ

การทำน้ำหมัก ปลุกผักปลุกไม้

เพาะเห็ดนางฟ้าเลี้ยงจ้วมีเขา

สืบบ่มบ้านสายเหนือ

กันเขาทำแต่บ่อหมักอับจัน

แจกกากน้ำตาลหื้อทำปุ๋ยหมัก

เอาหื้อปลุกกินปลุกลงซีดิน

ผักกาดคะน้าผักปุมดอกขาว

บ่าฟักแก้วใบเขียว

ทดลองกอยเต๋อะ ดึงบ่อสะหล่า

ปอกินปอใจ

กำฮู้บ่นักแต่ฮักด้วยใจ

กลัวปาปะกรรม นำปาโศกเศร้า

วาทะกลอนสินทรกล่าวจี้

เรื่องที่สำคัญคือเรื่องปากเรื่องท้อง

ตั้งปีและน้อง จึงมีโครงการส่งเสริมดูงาน

เฮียนฮู้ หาประสบการณ์หมู่บ้านใกล้เคียง

ดูไปพินิจปีดจะณาเอาเนอ

สนใจแต่เนอนำไปต่อได้

เลี้ยงสัตว์ก็ได้เนอเฮา

เทศบาลเขาจัดบหื้อได้

สืบเอ็ดหมู่บ้านสายใต้รับรองว่าได้กัคน

เอาความอดทนยึดเป๋นที่ตั้ง

แจกเม็ดพันธุ์ผัก

บ่าเมินกินได้

บ่าถั่วฝักยาวเอากับตำส้ม

มันเหนียวเต๋ๆ แก่งใส่จิ้นแห้งควายดำ

ถ้าเผลองทำตามกำบอกหื้อ

บ่าได้ไปขอ เศรษฐกิจเพียงพอเอาปอทำได้

ผิตพลาดตัดโตอภัยจิมเจ้า

ย้อนปัญญาเบาม่อนนี้

สุดเสียงหนีวางลง

นายสินทร แสนสัจจะ
หมู่10 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่

คำว้า...จ้วยกันป้องกันโรค

หมู่ยุ่งลาย		ฮ้ายเหลือเสือนัก	เฮาควรหละมัด-	หละวังตวยหนา
ถ้ามั่นขบแล้ว	บ่แคล้วปัญหา		โรคชิคุนกุนยา	ปาหื้อเป่นไข้
ไข้ชีกา	ไข้เลือดออกกได้		มันตังมีไป	ชะปะะ
เพราะจะอี่นา	อย่าประมาทนะ		ป้องกันเอาไว้	หื้อดี
ห้องส้วมห้องน้ำ	หมั่นล้างขัดสี		กะโหล่งกะلامي	จ้วยเก็บจ้วยคว่า
จ้วยกันผลักตัน	หื้อมันวังข้าม		บ่มารังควาน	แถมซ้ำ
ปี่น้อง อสม.	เป็นก่บก้าน		จ้วยผ่อภูบ้าน	ภูจอง
โรคยุ่งมันงว้าย	จะไปผยอง		โรคใหม่ยังรอ	โควิดว่าอัน
จ้วยกันแถมกำ	จ้วยกันต่อต้าน		เพราะโรคนี้มัน	ซ้ำฮ้าย
เฮามาป้องกัน	แถมอันเอาไว้		อย่าหื้อมันได้	รังควาน
เฉพาะหละอ่อน	หมู่ลูกหมู่หลาน		กู่มือกูวัน	ป้องกันหื้อได้
ปิดปากปิดตัง	กูวันไจๆ		อย่าแอวกันไป	ไกลเนื้อ
อย่าสูมกันหลาย	ห่างไกลกันเด้อ		ตามเป็นบอกหื้อ	หละวัง
ถ้ามั่นติดแล้ว	บ่แคล้วผิดหวัง		เพราะโรคนี้มัน	หายจ้าวว่าอัน
มาป้องกันมัน	สมุนไพรในบ้าน		หลายอย่างหลายอัน	เหียน่อ
ปะชูดปะนาว	กะเพราก็อมก้อ		จอยนางแถมก่	จ้ำดดี
ใบเตยใบฟ้า-	ทะลายโจรดีหลี		จะไคหอมมี	หลายอย่างตีบ้าน
ลองเอามาไจ้	กูสั่งอาจต้าน		สมุนไพรมัน	หันจ้าว
หายจ้าวหายเลย	น้องเอ๋ยปี่น้ำ		คุณลุงคุณป้า	มาลอง
มันอาจหายแต่	ป้อแม่บอกสอน		ลองไจ้กันนอ	โรคอาจบ่ไกล

อยู่ดีสบาย โรคไหนอย่าได้

โรคเก่าใหม่กา หายไปขอร้อง

อยู่กันราบรื่น ในโลกสงสาร

เยี่ยะไฮเยี่ยะสวน ก็ได้กับได้

แข็งแรงแรงแด่ใจก็มีหลายจัน

ป้อแม่เฮานั้น แรงพลันสนอง

เป็นจะสุขใจ จะใดละเจ้า

เหมือนลื้อเหมือนเกวียน หมุนเวียนตวยฮ่อง

สายลมจอย เย็นไปทั่วห้อง ลาไปก่อนน้อ

มากล้ามากราย ปั่น้อง

ขออย่ามาข้อง มาปาน

ทั่วจักรวาล โรคมารอย่าใกล้

มีก้ากำไฮ ทั้งนั้น

อย่าได้ขาดหั้น เงินทอง

จะไปรั้งรอ ผ่อตังสองเต่า

แถมน้อยลูกเฮา แตนพ่อง

ก้อย่างจะต้อง ตามฮอย

ก่อนเหล่านายเฮย

ขอขอบคุณ.....ยายบัวแก้ว สุขสามปัน
บ้านหนองอาบช้าง หมู่ที่ 9

ด้านอื่นๆ (อาหารพื้นเมือง)

ขนมตำฮา(ขนมแป้งเหนียว/ขนมตำรา)

นายมัด อุดตามูล

ที่อยู่ 19 หมู่ 10 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง
จ.เชียงใหม่

เบอร์โทรศัพท์ 093 - 1383763

ปัจจุบันอายุ 59 ปี

จุดเริ่มต้นการทำขนมตำฮา(ขนมแป้งเหนียว/ขนมตำรา)

การทำขนมตำฮา(ขนมแป้งเหนียว/ขนมตำรา) หรือขนมแป้งเหนียว นั้น ส่วนใหญ่มักจะทำในงานบุญหรือเทศกาลสงกรานต์ เพราะเป็นขนมที่ต้องอาศัยกำลังคนและระยะเวลาในการทำ บ่งบอกถึงความสมัครสมานสามัคคีของคนในท้องถิ่นได้อย่างดียิ่ง ดังนั้นเราจึงควรอนุรักษ์ สืบสานวิธีการทำขนมตำฮา ไว้ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้สืบทอดไป

ส่วนผสมในการทำขนมตำฮา

1. แป้งข้าวเหนียว
2. แป้งข้าวเจ้า
3. น้ำอ้อย
4. มะพร้าวขูด
5. กะทิ
6. งาขาว
7. น้ำมันพืช

ขั้นตอนการทำขนมตำฮา

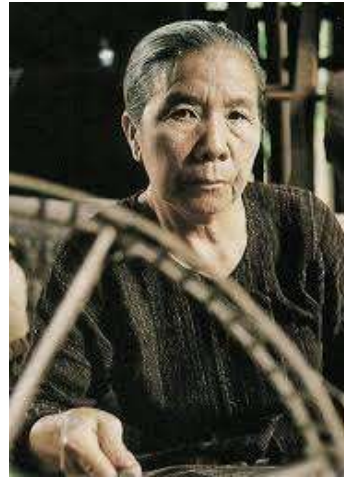
1. นำมะพร้าวขูดที่เตรียมไว้คั่วด้วยไฟอ่อนๆ ให้มีสีน้ำตาล จากนั้นนำไปผึ่งให้แห้ง

2. นำแป้งข้าวเหนียวและแป้งข้าวเจ้าผสมกันในอัตราส่วน 4 ต่อ 1 แล้วค่อยๆ เติมน้ำเปล่าผสมลงไปจนวุ้นให้ส่วนผสมเข้ากัน

3. นำน้ำมันพืชทาบนใบตอง จากนั้นนำแป้งที่นวดเสร็จแล้ว ห่อด้วยใบตองแล้วนำไปนึ่ง

4. จากนั้นเคี่ยวน้ำอ้อยให้ละลาย ราดด้วยกะทิให้มีกลิ่นหอม จากนั้นนำมะพร้าวคั่ว แป้งข้าวเหนียวที่นึ่งเสร็จ ผสมลงไปคนให้เข้ากัน

5. เทขนมลงถาดที่ทาด้วยน้ำมันพืช เกลี่ยให้เรียบเสมอกัน โรยด้วย งาขาว พักไว้ให้เย็น จึงตัดเป็นชิ้นสี่เหลี่ยมพอดีคำพร้อมรับประทาน

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ด้านการทอผ้า ปี2525

ป้าแสงดา บันลือสิทธิ์

105 ม. 9 ถนนเชียงใหม่-ฮอด

ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง

บ้านป้าชื่อ บ้านไร่ไผ่งาม
อยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิงมีงนที่
ป้าทอผ้าทอเส้นเป็นผืนผ้า
ป้าทอใจทอร้อยถักชีวิติน

ป้าปลูกไผ่เรียงรายไว้รอบที่
มีงวาริรื่นร้อยมารมเย็น
แต่ละผืนคือค่าวิเศษศิลป์
ทอชีวิตอันไม่สิ้นที่สืบทรง

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ป้าแสงดา บันลือสิทธิ์ เจ้าของบ้านไร่ไผ่งาม ได้เห็นกระบวนการทอผ้า
มาแต่ เยาว์วัย จับที่หัตถ์ลงทอครั้งแรกตอน ๕ ขวบ และได้ศึกษา
วิธีการทอจากครู ผู้ชำนาญที่สุดในหมู่บ้านทั้งด้านการปั่นด้ายและ
การทอผ้า ทำให้ป้าแสงดาทั้งรักและชำนาญในการทอผ้าฝ้ายเป็น
อย่างมาก ใ้ความพยายามศึกษาพัฒนาสืที่ใช้ย้อมให้ สวยงามแปลก
ตาคงทน รวมทั้งประดิษฐ์ลวดลายให้แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ปลายทาง
แห่งความพยายามของป้าดา จนกระทั่งป้าแสงดาได้รับการ
ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์
(การทอผ้า) ในปี พ.ศ.๒๕๒๙

ป้าเสาวณีย์ บันลือสิทธิ์
ป้าปิ้ง ลูกสาวของป้าแสงดาผู้สืบ
ทอดภูมิปัญญาจากป้าแสงดา

การย้อมผ้า(วัตถุดิบในธรรมชาติ)

แม่สมพร นันตะเล

หมู่ 3 บ้านเชิงดอย

อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

เกิดวันที่ 20 กันยายน 2496

โทร 096 821 6897

แม่สมพร นันตะเล คือปราชญ์ชาวบ้านผู้คิดค้นการย้อมผ้าด้วยหินโมคคัลลาน โดยแม่สมพรได้ย้อมผ้าด้วยสารเคมี ก่อนจะหันมาศึกษาการย้อมผ้าจากสืบทอดมา อาทิ หินโมคคัลลาน หินโมคลาน(หินดำ) หินชมพู หินม่วง ขมิ้น ดอกดาวเรือง ไม้ฝาง(แดง) เปลือกไม้ ฯลฯ จนได้รับความสนใจจากผู้คนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกิดเป็นเอกลักษณ์ที่ทุกคนต่างก็ยอมรับและเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

การย้อมผ้าแบบน้ำเย็น

- 1.เตรียมฝ้าย(เส้นฝ้าย) นำฝ้ายไปแช่น้ำ 1 คืน จากนั้นนำต้มในน้ำเดือด 30 นาที แล้วบิดให้หมาดตากให้แห้ง
- 2.เตรียมน้ำย้อมสี นำหินมาบดให้ละเอียด ใช้หินละเอียด 25 กิโลกรัม ผสมน้ำ 60 ลิตร หั่นต้นกล้วยตำให้แหลก 5 กิโลกรัม ผสมน้ำ 2 ลิตรคั้นเอาแต่น้ำอย่างกล้วยแล้วนำไปผสมกับน้ำสีหิน
- 3.การย้อม นำฝ้ายไปแช่น้ำสีหินผสมกับน้ำอย่างกล้วย จากนั้นใช้เท้าย่ำบนฝ้าย 2 ชั่วโมง เพื่อให้สีติดฝ้ายดี แล้วบิดน้ำออกจากเส้นฝ้าย ตากให้แห้ง แล้วนำไปให้แปรรูปผลิตภัณฑ์ตัดเย็บต่อไป

อุปกรณ์ในการย้อมผ้า

1.เส้นฝ้าย 2.หินย้อม 3.ต้นกล้วย

ตุง

เป็นสิ่งหนึ่งที่อยู่ร่วมในประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อ ที่ทำขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ใช้ในงานพิธีทางศาสนา ทั้งในงานมงคลและอวมงคล โดยจะมีขนาดรูปทรงและรายละเอียดแตกต่างกันไป รวมถึงความเชื่อ พิธีกรรมตลอดจนความนิยมในแต่ละท้องถิ่นด้วย โดยยายแวก เอราวัน ได้รับสืบทอด การทำตุงต่างๆมาตั้งแต่บรรพบุรุษถึงจนปัจจุบัน

ยายแวก เอราวัน

282 หมู่ 6 ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง
จังหวัดเชียงใหม่

ตุงไชย/ตุงปอยหลวง

ตุงไชย/ตุงปอยหลวง นิยมใช้กันในงานปอยหลวงของทางล้านนาเท่านั้น คนในสมัยล้านนาจะทำตุงชัยเพื่อการฉลองความสำเร็จในการที่ได้ก่อสร้างสถานวัตถุของวัดที่เราเป็นคณะศรัทธาอยู่ เช่น การก่อสร้างกุฏิ ศาลาการเปรียญ พระอุโบสถ พระธาตุ กำแพงวัด หอระฆังฯลฯ และคนสมัยก่อนยังมีความเชื่อที่ว่า ถ้าเราถวายทานตุงชัยไปหาผู้ที่ล่วงลับไปแล้วเมื่อเรา เสียชีวิต ไปจะทำให้เราเกาะชายตุงขึ้นสู่สวรรค์

การเย็บผ้าด้วยมือ

แม่ฟอง ก่องใจ

42/1 หมู่8 บ้านห้วยโจ้

ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง

จังหวัดเชียงใหม่

การเย็บผ้าด้วยมือ เป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดมาอย่างยาวนานและถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้สืบสาน จนเป็นงานเย็บมือที่มีคุณค่าได้รับความนิยม และยังใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและคนในท้องถิ่น

แม่ฟอง ก่องใจ ได้มีโอกาสเข้าเฝ้า สมพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และได้เป็นสมาชิกศิลปะชีฟ้า

ลายผ้าเย็บมือ

ทอผ้าเย็บมือ

นางจันทร์ บุญมาปะ
329 หมู่1 บ้านวังปิ่น
ตำบลสบเตี๊ยะ
อำเภอจอมทอง จังหวัด
เชียงใหม่

แม่จันทร์ ได้ก่อตั้งกลุ่มสตรีผ้าทอบ้านวังปิ่น ขึ้นเมื่อ พ.ศ.2535 ผลิตผ้าทอมือเป็นสินค้าของชุมชน เพื่อสร้างได้ให้กับชุมชนและครอบครัว โดยกลุ่มสตรีผ้าทอบ้านวังปิ่น ได้ผลิตผ้าทอ เช่น ผ้ามัดหมี่, ผ้าพันคอ, ผ้าทอสีตะกอลายดอกแก้ว ดอกกวั๊ก, ผ้าทอทลายยกดอก ผ้ามุลายโบราณ และลายน้ำไหล

ผ้าทอตีนจก

แม่สองเมือง หมื่นเทพ

หมู่ 9 บ้านหนองอาบช้าง

ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง

จังหวัดเชียงใหม่

แม่สองเมือง ได้เห็นว่าผ้าทอตีนจก เป็นผ้าที่มี
ลวดลายสวยงาม บ่งบอกถึงความประณีตของผู้
ทอ และแฝงด้วยเอกลักษณ์ของลายผ้าของแต่ละ
พื้นที่ จึงเริ่มหัดทอผ้าตีนจก และริเริ่มให้

สมาชิกกลุ่มสตรีแม่บ้านตำบลสบเตี๊ยะ และผู้มีสนใจในผ้าทอตีนจกมารวมกลุ่มเพื่อต่อยอด
และพัฒนาลายผ้าให้มีความสวยงาม บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ แม่สองเมือง ยังได้
เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการทอผ้าตีนจกให้แก่สมาชิกกลุ่มสตรีตำบลสบเตี๊ยะ

